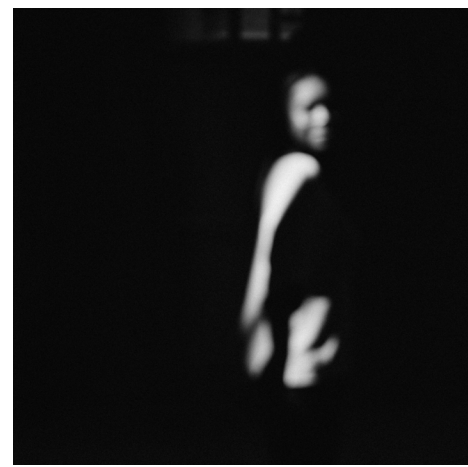

Родителски образователен наръчник за тийнейджъри

КАКВО Е ТРАФИКЪТ НА ХОРА?

ДЕФИНИЦИЯ

Трафикът на хора представлява набиране, контрол и злоупотреба с телата и/или с труда на мъже, жени и деца. Трафикът е съвременно робство, засягащо милиони души по целия свят; то съществува и в България.

Според българското законодателство, дете е всяко физическо лице до навършването на 18 години. Жертва е всяко лице, което е било обект на трафик на хора. Рискова група е група от лица, които поради възрастта, пола си, социалния статус или разположението на района, в който живеят, са потенциални жертви на деяния по смисъла на трафик на хора, дефиниран от закона. Експлоатация е противозаконно използване на хора за разврат, за отнемане на телесен орган, тъкан, клетка или телесна течност от пострадалия, за осъществяване на принудителен труд, за просия или за държане в принудително подчинение, за поставяне в робство или в положение, сходно с робството.¹

ПРИЗНАЦИ

Непълнолетните могат да бъдат набирани през социални медиа платформи, видео игри, в училища, по паркове и други места, на които тийнейджърите прекарват времето си. Някои признаци, че вашето дете бива трафикирано или е в голяма опасност от трафик, включват:

- Нехарактерно поведение свързано с препратки към сексуални ситуации или терминология, неприсъщи за възрастта му.
- Внезапни промени в академичния успех, поведението или външния вид
- Нови и често по-възрастни приятели и партньори
- Отсъства от дома си често и/или за значителни периоди от време
- Върши неща, които са нехарактерни за него, като употреба на алкохолни течности или наркотични вещества
- Притежание на нови вещи, които не биха могли да си позволят (напр. мобилни телефони, нови дрехи, козметични продукти, играчки или добавки за онлайн игри)
- Повишено присъствие онлайн: в чатове, социалните мрежи или видео игри (често детето може да се опита да скрие подобно поведение)

**Този списък с червени флагове не обхваща всички възможности, нито е предназначен за профилиране на потенциални жертви. При наблюдаване на изброените, задайте допълнителни въпроси или докладвайте на линия, бореща се с трафика на хора във вашата държава. Препоръчваме да погледнете посочените в това ръководство връзки и ресурси за целта.*

¹Закон за борба с трафика на хора, обн. ДВ. бр.46 от 20 май 2003г., изм. ДВ. бр. 86 от 28 Октомври 2005г., изм. ДВ. бр. 33 от 28 март 2008г., изм. ДВ. бр. 74 от 15 септември 2009г., изм. ДВ. бр. 68 от 2 август 2013г., изм. и доп. ДВ. бр. 84 от 27 септември 2013г., изм. ДВ. бр. 79 от 13 октомври 2015г., изм. и доп. ДВ. бр. 24 от 16 март 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.81 от 15 октомври 2019г.; проект: 202-01-53/30.08.2002г.

АКО ЗАПОДОЗРЕТЕ НЕЩО, ПОДАЙТЕ СИГНАЛ

Национална телефонна линия за борба с трафика на хора

Телефон: 0800 20 100

Имейл: INFO@080020100.BG

Уебсайт: <https://080020100.bg>

Разговор с вашия тийнейджър

КАК ДА ГОВОРИТЕ С ВАШИЯ ТИЙНЕЙДЖЪР ОТНОСНО ТРАФИКА НА ХОРА?

Отворената комуникация и създаването на среда, изграждаща доверие, са от ключово значение за защитата на вашия тийнейджър. Насърчете вашия тийнейджър, че доверието му към вас би го защитило, така че да знае, че може да дойде при вас със своите притеснения, уязвимости и преживявания. Целта е да се създаде безопасна среда, която да предположи тийнейджъра да споделя.

- ▶ **КАЖЕТЕ:** „Нищо, което би ми казал/а, няма да ме изненада, дори да е толкова лошо, колкото си мислиш. Не се страхувай да ми кажеш каквото и да било, дори и да разкрива, че си нарушил/а правилата или не си ме послушал/а. Но съм загрижен/а, защото има хора, които може да се държат сякаш ги е грижа за теб и искат да ти дадат всичко, но това са само начини да те накарат да вършиш неща за тях. Възможно е да срещнеш някого на живо или онлайн, който обещава да те обича, да ти купува неща и да те подкрепя, след което изисква от теб да вършиш неща, които те карат да се чувстваш неспокойно. След като тези неща се случат, би могло да те е страх да ми кажеш. Винаги ще бъда до теб и искам да ти помогна да живееш по най-добрия начин, независимо какво се случва. Искам да ти помогна да избегнеш неприятни или опасни ситуации; Искам да се чувстваш в безопасност. Нека поговорим”

КАКВИ СА ТЕМИТЕ, КОИТО МОЖЕТЕ ДА ОБСЪДИТЕ С ВАШИЯ ТИЙНЕЙДЖЪР?

ЛИЧНОСТНА СТОЙНОСТ

Обяснете как тялото му/й не е предназначено да бъде използвано, за да получи нещо или да плати за нещо (например показване на части от тялото за пари или подаръци).

ЛИЧНО ПРОСТРАНСТВО

Обсъдете как тийнейджърът ви има право на лично пространство и как може да поставя свои граници спрямо другите, за да се чувства комфортно. Освен това, би било полезно да обясните защо даден човек може да се опита да тества или прекрати тези лични граници.

ЗДРАВΟΣЛОВНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ

Разгледайте разликата между здравословните и нездравословните взаимоотношения.

СЕКСТИНГ И СЕКСУАЛНА ЕКСПЛОАТАЦИЯ

Обяснете, че когато веднъж сподели снимка, всеки може да направи екранна снимка на получената и да я сподели с други. Някой може да опита да се възползва от него след вече е изпратил свои интимни снимки или видеа, като го заплаши, че ще ги направи публични, ако не направи каквото се изисква от него.

НАТИСК ОТ ВРЪСТНИЦИТЕ

Разяснете как понякога е нормално да изпитва нужда да върши това, което приятелите му вършат или за да бъде приет в групата. Но в същото време обяснете как решения, повлияни или продиктувани от други хора могат да бъдат опасни и да доведат до ситуации, които биха могли да го накарат да се чувства некомфортно.

Превантивни мерки за безопасност

Човешки права: Настърчавайте своя тийнейджър със правото си да казва „не“, когато се чувства неудобно. Напомнете им, че имат право да кажат „не“ на всеки, ако се чувстват неспокойно, в опасност или под натиск.

Безопасни и опасни онлайн разговори: Обсъдете как може да има хора, които се опитват да ги заблудят онлайн и / или чрез социалните мрежи. (Тези примери важат и за други видове разговори.)

План за безопасност: Създайте План за безопасност и говорете със своя тийнейджър за безопасен маршрут и пътища, по които да избегне опасности, също включете места, на които тийнейджърът може да отиде, ако се чувства некомфортно, избройте ключови хора и безопасни думи, с които да поиска помощ. В допълнение, искайте от него да ви споделя локацията на мобилния си телефон. Един начин за практика на планове за безопасност е основан на сценарии или въпроси с допускане “Какво би станало, ако?”

„Онлайн пространството и мобилните устройства позволяват на сводници и трафиканти да достигнат до по-голяма база от клиенти, отколкото в миналото, което може да изложи жертвите на по-големи рискове и опасности.”²

² Министерство на правосъдието на Съединените щати, “Трафик на деца с цел сексуална експлоатация”, 2017 г., <https://www.justice.gov/criminal-ceos/child-sex-trafficking>

Съвети за онлайн безопасност, които да обсъдите

Идентичност и местоположение

- Използвай потребителско име различно от истинското си
- Избягвай споделянето на каквато и да е лична информация (т.е. снимки пред дома си или на места, които често посещаваш)
- Заклучи профила си в частен и добавяй само хора, които познаваш
- Блокирай някого, ако той/тя те накара да се чувстваш несигурно или комуникацията е нежелана и натрапчива

Снимки

- Помни, че изображенията, които публикуваш онлайн, не могат да бъдат напълно изтрети никога
- Снимки и скрийншоти лесно могат да бъдат запазени и споделени
- Попитай себе си преди да изпратиш дадена снимка, “бих ли се почувствал/а добре, ако всички в училище видяха тази снимка?”
- Кажете на някого, ако получиш снимка, която включва нежелано или натрапчиво съдържание

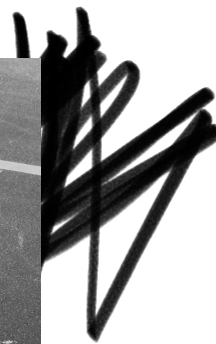
Онлайн присъствие

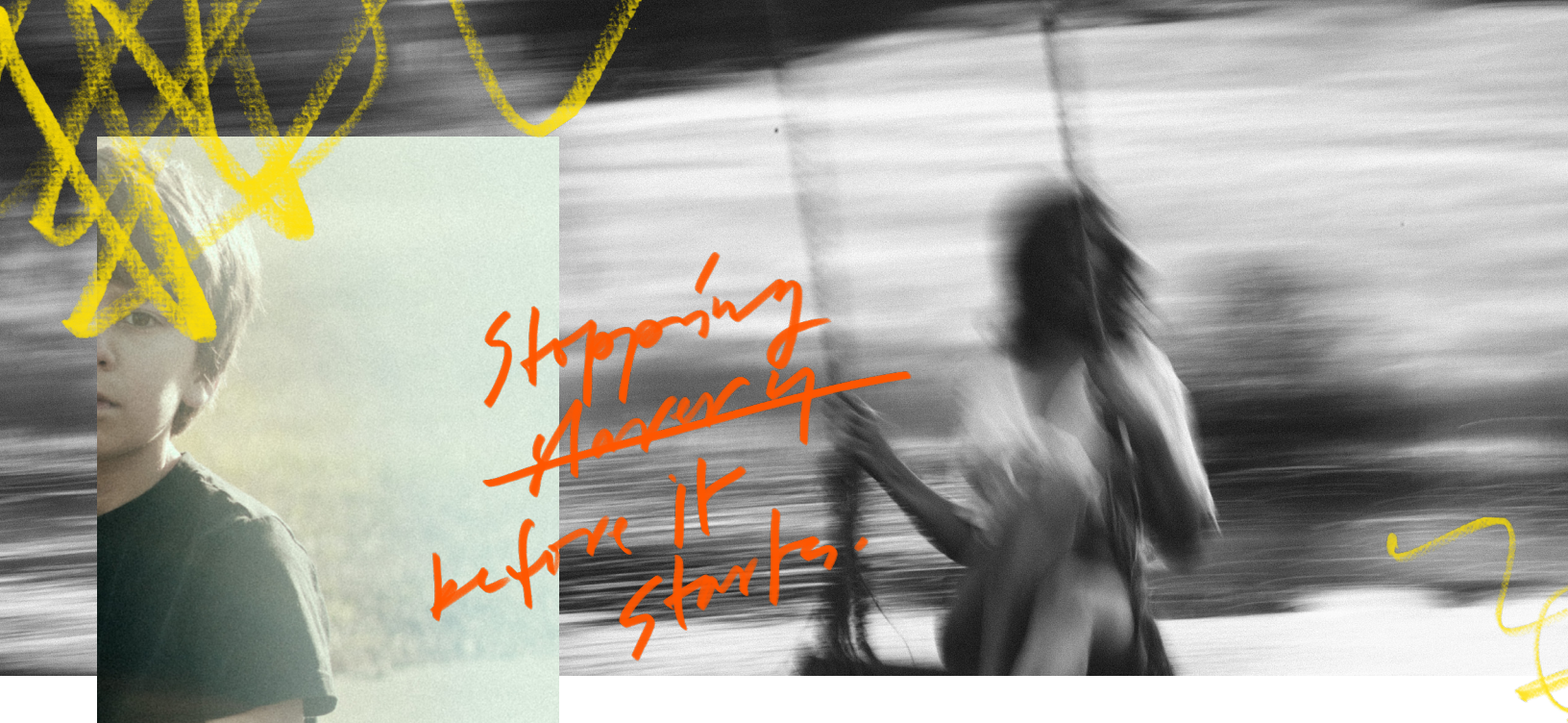
- Обсъдете разликите между сайтовете, които те карат да се чувстваш в безопасност и в опасност
- Избягвай да говориш с непознати или ненадеждни хора в онлайн чатове или приложения за съобщения
- Помни, че никога всъщност не знаеш кой е от другата страна на екрана; техните намерения може да са различни от това, за което казват, че са

Маршрути за безопасност:

- Проучете маршрутите на вашия тийнейджър и обсъдете места и начини, по които може да избегне опасност
- Определете безопасни места, на които детето ви може да отиде, и сигурни хора, на които да се обади, ако се чувства неспокойно
- Уверете се, че вашият тийнейджър знае адреса, на който се намира и къде отива, в случай че трябва да бъде прибран, защото се чувства неприятно
- Накарайте детето си да сподели местоположението си с вас чрез своя телефон

Групова безопасност: Накарайте детето си да се движи в група от хора колкото е възможно по-често и му напомнете никога да не приема да бъде закарано от непознат или някого, на когото не се доверява или който го кара да се чувства неспокойно.

КАКВИ ЗАЩИТНИ МЕРКИ МОГА ДА ПРЕДПРИЕМА, ЗА ДА ПРЕДПАЗЯ ДЕТЕТО СИ ОТ ТРАФИКА НА ХОРА?

- Прекарвайте качествено време с вашия тийнейджър
- Наблюдавайте дейностите му/й си онлайн и офлайн
- Имайте предвид личните вещи на вашия тийнейджър и попитайте, ако забележите скъпа електроника, ако виждате скъпа електроника, дрехи, портмонета, грим или предмети, за които не сте платили и вашият тийнейджър не би могъл да си позволи сам.
- Имайте информация относно хората, с които вашият тийнейджър се среща и общува
- Насърчавайте здравословните отношения с вашия тийнейджър, така че той/тя да споделя и идва при вас при неудобни или опасни ситуации
- Създайте план за връзка, който включва начин, по който вашият тийнейджър да поиска вашата помощ, ако изпадне в неудобна ситуация (без да изпада в беда)
- Накарайте вашия тийнейджър да запамети 2-3 телефонни номера на доверени възрастни в случай на спешност
- Насърчете предприемането на мерки за онлайн безопасност (например определени места за използване на технологични устройства у дома, достъп до определени уеб сайтове и социални мрежи)
- Продължавайте да се поддържате информирани за технологиите и популярните приложения сред тийнейджърите
- Добавете номера на горещата линия за трафик на хора в списъка с контакти на вашия телефон (и в телефона на вашия тийнейджър)
- Кажете на своя тийнейджър, че при случай на спешност или опасна ситуация, трябва да се обади на 112

За допълнителни ресурси за предотвратяването на трафика на хора, посетете:

A21.ORG/BULGARIA

Авторско право: ©2022 А 21 Кампания, НПО. Всички права запазени. Никаква част от материала, защитен от авторско право, може да бъде възпроизвеждан или използван под каквато и да е форма и за други цели, без писмено разрешение от собственика му. Заявки за разрешение могат да бъдат изпращани на info@A21.org; с отношение: разрешение за авторско право